

Z DUCHEM CZASU... MIT DEM ZEITGEIST

Barbara Krzeszewska-Zmyślony

V Dni Polsko-Niemieckie - październik'2017 zainaugurowane zostaną koncertem pod hasłem *Z duchem czasu... mit dem Zeitgeist*. Polskie i niemieckie utwory muzyczne zagra Polsko-Niemiecka Orkiestra Młodzieżowa Zielona Góra-Frankfurt/O. Tym razem teksty literackie po polsku i po niemiecku wygłoszą uczniowie Zespołu Szkół Ekologicznych. W kilku przedszkolach i szkołach podstawowych odbędą się *Spotkania z kulturą i językiem niemieckim*. Odbędzie się także spotkanie studentów BTU CS z Cottbus i studentów UZ pod hasłem *Miejsca pamięci miejscami edukacji do demokracji*. Organizatorem Dni Polsko-Niemieckich jest Centrum Kultury i Języka Niemieckiego Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Program V Dni Polsko-Niemieckich 2017 *Z duchem czasu...*

- Wystawa wycinanek Eryki Schirmer w Bibliotece Miejskiej w Nowej Soli - **wrzesień**
- „Jabłuszko” Akcja Szkół Średnich Zielonej Góry – **6 października 2017 r.**
- XX-lecie Klubu Kiwanis w Muzeum Ziemi Lubuskiej z udziałem niemieckiego Klubu z Frankfurtu/O. – **6 października 2017 r.**
- Koncert Polsko-Niemieckiej Orkiestry Młodzieżowej z udziałem Uczniów z Zespołu Szkół Ekologicznych - **9 października 2017 r., godz. 18.00**, siedziba Rektoratu UZ, ul. Licealna 9
- Wystawa wycinanek Eryki Schirmer w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Marii Montessori - **10 października 2017 r.**
- Seminarium Studentów BTU CS i Uniwersytetu Zielonogórskiego w Krzystkowicach - **27 października 2017 r.**
- Polska poezja w niemieckich tłumaczeniach, Filia nr 4 WIMBP im. C. Norwida, ul. Podgórna 45 - **25 października 2017 r., godz. 16.00**
- Konkurs Językowy - LO nr V - **20 października 2017 r.**
- Koncert w kościele „U Luteranów” z okazji 500-lecia reformacji - **22 października 2017 r., godz. 18.00**
- Czytanie poezji Eryki Schirmer po niemiecku i po polsku – Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Spotkania z kulturą i językiem niemieckim w Miejskich Przedszkolach nr 3, 11 i 37 oraz w SP nr1 i 6, a także w Zespole Szkół Ekologicznych oraz SP w Gronowie
- Gry i zabawy z językiem niemieckim w WIMBP im. C. Norwida dla Przedszkoli w dniach **9–12 października 2017 r.**
- 12. Spotkanie z dyrektorami jednostek oświatowych Zielonej Góry w/s projektu „Wczesny start do nauki języka sąsiada” – Miejskie Przedszkole nr 3 - **21 października 2017 r.**

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Przemiany edukacji przedszkolnej w Polsce i Czechach okresu transformacji ustrojowej, Marzenna Magda-Adamowicz, *Changes in pre-school education in Poland and the Czech Republic at the time of political transformation*

„W pierwszych latach po radykalnej zmianie systemu politycznego w roku 1989 czeska i polska oświata odrzuciła wszystko co miało związek z poprzednim komunistycznym ustrojem. Potępiono autorytatywną manipulację, indoktrynację nauczycieli i dzieci, ich rodziców. Niezmiernie szybko przebiegły zmiany w świadomości obywateli, co dalej poprowadziło do transformacji na poziomach kierowniczych i odideologizowania treści nauczania na każdym etapie kształcenia. Zdecentralizowano władzę polityczną na rzecz przekazania kompetencji kierowniczych poszczególnym placówkom oświatowym, jako organom bezpośrednio podległym ministerstwu szkolnemu. Jednocześnie doszło w obydwóch państwach do demobilizacji szkolnictwa państwowego, dzięki czemu powstały liczne prywatne i społeczne jednostek (przedszkola, szkoły każdego szczebla). (...)

Obok negacji tego co było komunistyczne szukano sposobów naprawy. Nawiązywano do doświadczeń charakterystycznych dla minionych epok ale sprawdzonych i utożsamianych z narodową tradycją kształcenia. Krytykowano między innymi ogólne i bezwzględne początkowe kształcenie, mały dostęp młodzieży do szkolnictwa wyższego, przekazywanie

wysoko wyspecjalizowanej wiedzy zawodowej itp¹. Także wychowanie przedszkolne w Polsce i Czechach stało się źródłem wielu emocji, na przykład przeciwnicy uważali, że „przedszkole to wytwór minionych czasów, a zwolennicy wskazywali na symulujące znaczenie przedszkola dla rozwoju małego dziecka”².

Na przełomie XX i XXI wieku pojawiały się oryginalne idee pedagogiczne przyczyniające się do reformowania oświaty³ na niemalże każdym szczeblu kształcenia, które często były fundamentem dla pedagogicznych inicjatyw niektórych nauczycieli lub ośrodków edukacyjnych. Na rozwój oświaty w demokratycznych państwach czeskim i polskim wpłynęły nasilające się tendencje międzynarodowe. W ostatnich dekadach odbywało się też wiele spotkań nauczycieli wychowania przedszkolnego, ich zwierzchników oraz pracowników naukowych zajmujących się tą dziedziną wiedzy. W ich trakcie wymieniano się informacjami, doświadczeniami, rozwiązaniami. Niektóre z nich było skąpe, odmienne. To jednocześnie zasugerowało pozyskanie nowej adekwatnej wiedzy, porównanie niektórych na zewnątrz wydających się zbliżonych rozwiązań. Niniejsze było motywem zaprojektowania badań międzynarodowych pod nazwą *Pre-school education in Poland and the Czech Republic. A comparative study* (nr 9041/R/14/R15) i ich realizowania w latach

1 ibidem

2 Brańska E., *Twórcze poszukiwania - innowacje i eksperymenty w wychowaniu przedszkolnym*, w: *Wychowanie w Przedszkolu*, 1994, nr 4, s. 208.

3 Śliwierski B., *Reforma czeskiej edukacji szkolnej*, w *Nowa szkoła*, 1997, nr 9.

2014-2015. Pomysłodawcą i kierownikiem projektu była autorka niniejszej monografii - Marzena Magda-Adamowicz. Po stronie czeskiej koordynatorem projektu była doc. dr Radmila Burkovičová z Uniwersytetu w Ostrawie. Opracowane wyniki badań własnych zaprezentowano w niniejszej monografii. W ich toku szukano odpowiedzi na pytanie: jak jest realizowana edukacja przedszkolna w Polsce i Czechach oraz jakie są podobieństwa i różnice między nimi po okresie transformacji. Tym samym niniejszej monografii i prowadzonym badaniom przyswiecają dwa cele. Celem poznawczym było dokonanie zrelacjonowanie kształcenia przedszkolnego w Czechach i wychowania przedszkolnego w Polsce nawiązując jednocześnie do niektórych wątków historycznych i koncepcji naukowych. Natomiast cel użyteczny wynika z pokazania podobieństw i różnic między czeską i polską edukacją przedszkolną oraz ukazanie, a tym samym zaproponowanie nowych rozwiązań. Analizę skoncentrowano na obecnie istniejącym systemie instytucji przeznaczonych dla dzieci w wieku przedszkolnym w obydwóch krajach”.

Ze wstępu
nadesłała Pola Kuleczka

Bukowina. Inni wśród Swoich, red. R. F. Bruja, H. Krasowska, M. Pokrzyńska, Sławiściyczny Ośrodek Wydawniczy, Piła - Warszawa - Zielona Góra 2017.

Ukazała się kolejna książka z serii bukowińskiej, której współwydawcą jest Uniwersytet Zielonogórski. Reaktorami najnowszego tomu są: Radu Florian Bruja z Uniwersytetu im. Stefana Wielkiego w Suczawie, Helena Krasowska z Instytutu Sławiściyki Polskiej Akademii Nauk i Magdalena Pokrzyńska z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Na tom składają się 22 artykuły autorów z pięciu krajów: Niemiec, Polski, Rumunii, Węgier i Ukrainy. Książka ma charakter opracowania

interdyscyplinarnego. Reprezentowane są takie dyscypliny naukowe jak: językoznawstwo, historia, politologia, socjologia, etnologia i historia sztuki. Autorzy podejmują szeroką problematykę życia społeczno-politycznego, kultury i funkcjonowania człowieka w sytuacji pogranicza. Tym samym, książka wpisuje się w zakres tematyczny transgraniczności, w jakiej od lat specjalizuje się zielonogórska socjologia. Na opracowanie składa się pięć części dotyczących zjawiska *Inności i swojskości* w kontekście tożsamości społecznej, fenomenu wielojęzyczności, polityki i działalności społecznej, tradycji i jej przemian oraz literatury i sztuki.

Wydawcami książki są Instytut Sławiściyki Polskiej Akademii Nauk, Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego i Regionalne Centrum Kultury - Fabryka Emocji w Piile.

Decyzją Dziekana dr hab. prof. UZ Marka Furmanka publikacja została dofinansowana ze środków Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ.

Książka jest dostępna w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej (wolny dostęp) na stronie internetowej repozytorium tekstów sławiściycznych iReteslaw: <http://ireteslaw.ispan.waw.pl/handle/123456789/58?locale-attribute=pl>

nadesłała Pola Kuleczka

Anna Łuczak, Od muzyki do matematyki. Kształtowanie pojęć matematycznych w edukacji muzycznej dzieci, B5, oprawa miękka, s. 116, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-279-2

Anna Łuczak wzbogaca literaturę fachową o monografię, która stanowi znaczący wkład w edukację i kształcenie uczniów pierwszych klas szkoły podstawowej (nauczanie wczesnoszkolne). Interdyscyplinarna treść publikacji opiera się na wspieraniu rozwoju myślenia poznawczego w matematyce, wzmacniając pojęcia poprzez zajęcia muzyczne. Należy podkreślić wyjątkowość tej publikacji, [...] gdyż do tej pory

badania międzylekcyjne koncentrowały się bardziej na udowodnieniu, że muzyka i sztuka w znacznym stopniu ułatwiają uczenie się bardziej

wymagających, poznawczych (kognitywnych) przedmiotów szkolnych. W monografii tej na przykładach, modelach i zjawiskach muzycznych kształtowane są pojęcia matematyczne, co równocześnie stanowi integrację przedmiotu estetycznego i technicznego.

[Z recenzji wydawniczej
prof. mgr art. Ireny Mednanskiej, PhD]

Kobiety w filozofii. Filozofowie o kobietach. Eseje subiektywne, oprac. i red. Lilianna Kiejzik, wyd. drugie, poszerzone, A5, oprawa miękka, s. 230, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2017, ISBN 978-83-7842-290-7

Poprzednie wydanie książki spotkało się z życzliwym przyjęciem czytelników. W wydaniu drugim dokonaliśmy dwóch uzupełnień. Pierwszy z nowych esejów opowiada o Katarzynie II - cesarowej Rosji. Niewątpliwie była postacią niesza-blonową, o wielkiej erudycji. Życie nie szczędziło jej upokorzeń, szczególnie w okresie dziecięcym. Odnajdywała spokój w czytaniu autorów francuskich, a gdy dorosła, zakochała się we francuskim oświeceniu. Idee tej „ludzkiej” filozofii próbowała realizować praktycznie. Drugi esej przedstawia Annę-Esterę Tumarkin - pierwszą w Europie profesorkę filozofii. Niezwykle pracowita i utalentowana nie otrzymała jednak Katedry Filozofii w Uniwersytecie Berneńskim, gdyż „męska” Rada Naukowa uznała, że jako kobieta nie da sobie rady. Jak widać mizoginia - ta dziwna męska choroba - długo nie odpuszczała. Kobiety, które opisane są w niniejszym tomie, żyły w różnych okresach historycznych. O każdej można powiedzieć, że była córką swej epoki. Ich teksty wyrażały niepokoje czasów, w których funkcjonowały i działały. Mimo całej różnorodności łączyło je to, że bez nich wiele wątków filozoficznych, a może nawet całych nurtów, nigdy by się nie pojawiło w przestrzeni nauki. Dlatego warto o nich pisać.

[Lilianna Kiejzik]

Anna Walicka, Rheology of Fluids in Mechanical Engineering, 22 x 25 cm, oprawa twarda, s. 590, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2017, ISBN 978-83-7842-281-5

Chapter 1 takes a look at a general set of equations of motion and constitutive equations of various rheologically complex fluids. In Chapter 2, general forms of equations of motion in a curvilinear coordinate system are discussed. After considering the order-of-magnitude of the general equations of motion, a set of reduced equations of motion for magnetic and electro-rheological fluids is derived. Chapter 3 presents basic flows of selected non-Newtonian fluids in rectilinear channels. These flows constitute the basis of the considerations presented in the next chapters. Chapter 4 deals with hydrodynamics in porous media with applications to various structures including also fractal structures and some biological structures. Chapter 5 presents the methods of solutions of reduced equations of flow between surfaces of revolution. Methods of averaged inertia, self similarity, small parameter, asymptotic solutions and moments are considered. Majority of these methods is illustrated by respective examples. Chapter 6 focuses on the flows of selected non-Newtonian fluids between non-rotating surfaces of revolution. A considerable part of the text is dedicated to the flows of electrorheological fluids. Chapter 7 addresses the flows of selected non-Newtonian fluids between rotating surfaces of revolution. First, the flow of a viscoelastic fluid is considered, next - a generalized second grade fluid and then two flows of polar fluids (couple-stress and micropolar). Chapter 8 explores the application of rheology in tribology; otherwise speaking: the application of different non-Newtonian fluids in lubrication of curved thrust bearings with rotating pins and squeeze films. The working bearing surfaces were considered as non-porous and porous, smooth or rough; the lubricants flows were considered without or with inertia effects.

zebrata Ewa Popiłka
Oficyna Wydawnicza